

מכללת שערי משפט

שאלון בחינה

משפט ציבורי

בחינה מסכמת – תלמידי פרופ' אריאל בנדור

מועד א – 2005

27.6.2005

הוראות לנבחנים

1. משך הבחינה – שלוש שעות. לא תינתן הארכה.
2. אין להכניס לאולם הבחינה כל חומר-עזר.
3. יש להשיב על כל השאלות.
4. יש להשיב על-גבי טופס הבחינה, בשורות המסומנות. נא להקפיד על כתב-יד ברור.

שאלה מס' 1 – 10%

5%

א. נא להגדיר "שפיטות מוסדית".

ב. האם הכול שפיט מבחינה מוסדית? אם יש אפשרויות שונות לתשובה – נא להציג את כולן. 5%

שאלה מס' 2 – 5%

באילו נסיבות בג"ץ ידון בעניינים המצויים גם בסמכותו של בית-הדין לעבודה?

שאלה מס' 3 – 15%

השות-מינהלית ביטלה רישיון מבלי לתת לאזרח הנפגע את זכות הטיעון, ובכך הפרה את חובתה לפי ז'משפט המינהלי. האזרח פנה לבית-המשפט לעניינים מינהליים, וביקש, בין היתר, כי בית-המשפט יחייב את הרשות לשלם לו פיצויים כספיים. מהן שלוש השאלות המרכזיות שבית-המשפט יבחן כאשר ידון בבקשה, וכיצד ישיב עליהן? אם יש אפשרויות שונות לתשובה – נא לציין את כולן.

ב. בהנחה כי החוק האמור הוא כדין – השר החליט, מכוח סמכותו לפי החוק, להימנע מלחדש את הרישיון של בית-הדפוס של העיתון היומי "היום" משום שבעיתון מתפרסמים באופן שוטף פרסומי הסתה נגד צה"ל, המהווים לדעת השר גם עבירה פלילית, והודיע לעיתון על ההחלטה. השר ציין, כי טעה בכך שהעניק לבית-הדפוס את הרישיון המקורי, אך אין הוא חייב לחזור על טעותו. השר לא נתן לעיתון זכות טיעון לפני שקיבל את ההחלטה. האם ההחלטה היא כדין? אם יש אפשרויות שונות לתשובה – נא לציין את כולן.

10%

ג. בעלי העיתון התעלמו מן ההחלטה והמשיכו להפעיל את בית-הדפוס. בשל כך הם הועמדו לדין. האם הם יורשו להתגונן בטענה כי החוק או ההחלטה לא היו כדין? אם יש אפשרויות שונות לתשובה – נא לציין את כולן. 5%

שאלה מס' 5 – 5%

בסעיף 39(ג) לחוק שירות בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986, נקבע:

... אשה, שהוכיחה ... כי טעמים שבמצפון או טעמים שבהווי משפחתי דתי מונעים אותה

מלשרת בשירות בטחון, פטורה מחובת אותו שירות.

כיצד פירש בית-המשפט העליון (בבג"צ 2383/04 מילוא נ' שר הביטחון) את עילת הפטור של "טעמים

שבמצפון" לפי סעיף זה, ומה היו נימוקיו לפירוש?

ב. נא לתת דוגמה – מחומר הלימוד או מן הדמיון – להבטחה שלטונית שלפי בג"צ 135/75 סאי-טקס קורפוריישן בע"מ נ' שר המסחר והתעשייה אינה מחייבת כשלעצמה, אך עשויה ליצור השתק. 5%

שאלה מס' 8 – 5%

האם שר המשפטים רשאי לאצול לעובד ציבור את סמכותו לחתום חתימת קיום על חנינות של נשיא המדינה?

שאלה מס' 9 – 10%

באיזה מובן כל אחד משלושת היסודות של המידתיות הוא יחסי?

שאלה מס' 7 – 15%

בתיקון לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, שהכנסת קיבלה לפני ימים אחדים, נקבע בין היתר, כי היועץ המשפטי לממשלה יוכל להגיש ישירות לבית-המשפט כתב-אישום נגד חבר-כנסת, וכי חבר-הכנסת המואשם יהיה רשאי לפנות ליושב-ראש הכנסת ולהודיע לו על בקשתו לחסינות. הכנסת תהיה רשאית לקבל את הבקשה מאחד מן הטעמים הבאים: כתב-האישום הוגש שלא בתום-לב, תוך סטייה ממדיניות התביעה או תוך הפליה; אם ננקטו הליכים אתיים נגד חבר-הכנסת ולכן אין עוד עניין ציבורי בהעמדתו לדין פלילי; או אם העמדתו של חבר-הכנסת לדין תגרום נזק ממשי לתפקוד הכנסת או לציבור בוחריו. האם, ואם כן – באיזה אופן – משנות הוראות אלה את הדין הקיים כפי שהתפרש על-ידי בית-המשפט העליון?

ג. בשיעור נטען שבדוקטרינה השוללת מניעה מוקדמת של חופש הביטוי יש סתירה פנימית. נא להסביר טענה זאת. 5%

בהצלחה!

שאלה מס' 2 – 15%

בפסק-הדין בפרשת סיעת "הליכוד" בעיריית פתח-תקווה נ' מועצת עיריית פתח-תקווה נקבע כי מכך שחוק מעגן בקשר לעניין מסויים באופן חלקי את כללי הצדק הטבעי אין להסיק קיומו של "הסדר שלילי", שעל-פיו כללי הצדק הטבעי אינם חלים באותו עניין במלואם. כיצד אפשר איפוא להסביר עיגון חלקי בלבד בחוק של כללי הצדק הטבעי?

שאלה מס' 3 – 15%

נא להגדיר ולתת דוגמה (מהפסיקה או מדמיוןך):

5%

א. שינוי מפורש של חוק-יסוד.

5%

ב. שינוי במשתמע של חוק-יסוד.

5%

ג. פגיעה בחוק-יסוד.

שאלה מס' 4 - 15%

נא לפרט ולהסביר בקצרה את שלושת המבחנים השונים שהוצגו בפסיקה בעניין היקף החסינות המהותית (עניינית) של חברי-הכנסת.

שאלה מס' 7 – 10%

האם ראש הממשלה חייב להעביר מתפקידו שר שהתנהגותו חרגה מנורמת התנהגות תקינה?

שאלה מס' 8 – 10%

קיימת טענה, כי חוקים מסוימים שנחקקו לפני החלטת הררי, המסדירים עניינים של משפט חוקתי, הינם במעמד של חוקי-יסוד. נא להציג נימוקים בעד ונגד טענה זאת.

